

# SAMFÖRSTÅND MELLAN BARN- OCH ALLMÄNLÄKARE

**Pediatricens roll i primärvården har då och då blivit föremål för diskussion. En sådan debatt ledde 1982 fram till ett för allmänläkarna och barnläkarna gemensamt dokument om uppgiftsfördelningen. Skrivelsen är alltjämt aktuell i stora delar.**

Barnläkarna och allmänläkarna har gjort ett gemensamt uttalande om barnhälsovården, till vilket också Läkarförbundet anslutit sig. Samtidigt har man tagit fram en målbeskrivning för »Läkartjänstgöring på barnavårdscentral». Den sänds ut till lokala distriktsläkarföreningar och till barnhälsovårdsöverläkarna.

I en gemensam skrivelse framförde allmänläkare och barnläkare redan 1982 sin gemensamma syn på respektive specialisters roll i primärvården (Pediatrisk i primärvården, Läkarförbundet). Denna är aktuell i stora delar även idag.

## Allmänläkarnas övergripande ansvar

Där poängteras vikten av en basbemanning i primärvården med specialister i allmänmedicin med övergripande ansvar för hälso- och sjukvården (även för barn) inom geografiskt avgränsade områden (familjeläkarprincipen). Även i de många landsting där husläkarorganisation införts (med listning) är ansva-

ret definierat för namngivna familjer på likartat sätt, oftast i närområdet.

Primärvårdens basbemanning med specialister i allmänmedicin börjar först nu närma sig 1980-talets mål, 1/2 000 invånare, men den ligger fortfarande långt från Distriktsläkarföreningens mål 1/1 500 invånare.

I skrivelsen från 1982 framhölls också att tillgång till pediatrik specialistkompetens inom primärvården var nödvändig. I genomsnitt skulle det finnas en barnläkare per 5 000 barn, och barnläkaren skulle medverka i den allmänna barnhälsovården.

## Tidig upptäckt

Svensk barnhälsovård (BHV) har under de senaste decennierna alltmer kommit att ställas inför problem orsakade av psykosociala och miljömässiga faktorer. En väl utbyggd primärvård med specialister i allmänmedicin (husläkare/distriktsläkare) och distriktsköterskor i team har här en självklar roll.

Som bärare av kontinuiteten i primärvården har man ofta kännedom om problemfamiljerna redan innan de fått barn och kan tidigt rikta insatserna. Samtidigt kan en BHV-profilerings för några distriktsköterskor/barnsjuksköterskor vara ett bra alternativ till en annars alltför uppsplittrad barnhälsovård.

## Barnläkaren viktig roll

Specialisten i pediatrik har sin självklara roll som förmedlare av den specifika pediatrika kompetensen i barnhälsovårdsarbetet. Kliniskt verksamma pediatrisker har en viktig roll att fylla som konsulter åt allmänläkarna. Konsultverksamheten bör utvecklas utifrån lokala förutsättningar.

Specialistbarnavårdscentral kan vara en bra organisationsform, där underlaget är tillräckligt stort, men den passar inte överallt. Bra konsultverksamhet är en i det närmaste oöverträffad undervisningsform och lämpar sig utmärkt för såväl barnhälsovård som sjukvård.

För att kunna följa och påverka det lokala barnhälsoarbetet i samverkan med primärvården och kommunala myndigheter och för grund- och vidareutbildning i barnhälsovård av andra per-

## DEBATT

**”Kliniskt verksamma pediatrisker har en viktig roll att fylla som konsulter åt allmänläkarna. Konsultverksamheten bör utvecklas utifrån lokala förutsättningar.”**

sonalkategorier bör dock barnläkaren utnyttjas även för vanlig reguljär BVC-verksamhet.

## Policyansvar m m

På landstingsnivå har barnläkare ett övergripande ansvar för policyfrågor, metodutveckling, kvalitetssäkring och utbildning av barnhälsovårdens personal. Denne barnhälsovårdsöverläkare bör utöver specialistkompetens i barn- och ungdomsmedicin ha en vidgad erfarenhet inom ämnesområdet samhällspediatrik.

Barnhälsovårdsöverläkaren skall också delta i reguljär BVC-verksamhet för att kunna fånga upp aktuella hälsofrågor och problem hos barn, barnfamiljer och personal samt omsätta detta i generella insatser inom landstingsområdet. Barnhälsovårdsöverläkaren skall arbeta i nära kontakt med barnklinik, landstingsledning och primärvårdsledning, och till sin hjälp ha en barnsjuksköterska som vårdutvecklare.

Barnhälsovårdsöverläkaren har också ansvar för att läkare som börjar på BVC får ta del av målbeskrivningen »Läkartjänstgöring på barnavårdscentral». •

## Författare

GÖRAN AURELIUS

ordförande i Barnläkarföreningens sektion för öppen hälso- och sjukvård

CHRISTINA FABIAN

ordförande i Distriktsläkarföreningen

LARS HOLMQVIST

ordförande i Barnläkarföreningen

ANDERS MILTON

VD, Sveriges läkarförbund

BJÖRN OLSSON

ordförande i Svensk förening för allmän medicin.